

RIEBANČIVGA RIEPIENT JOVKE RIEBIJT JIVGGA

VIBEKE RØGLER
TEAKSTA BIRGIT ANDERSEN
TEEKSTE BIRGIT ANDERSEN
TÆKSTA BIRGIT ANDERSENIS

NORDSAMISK

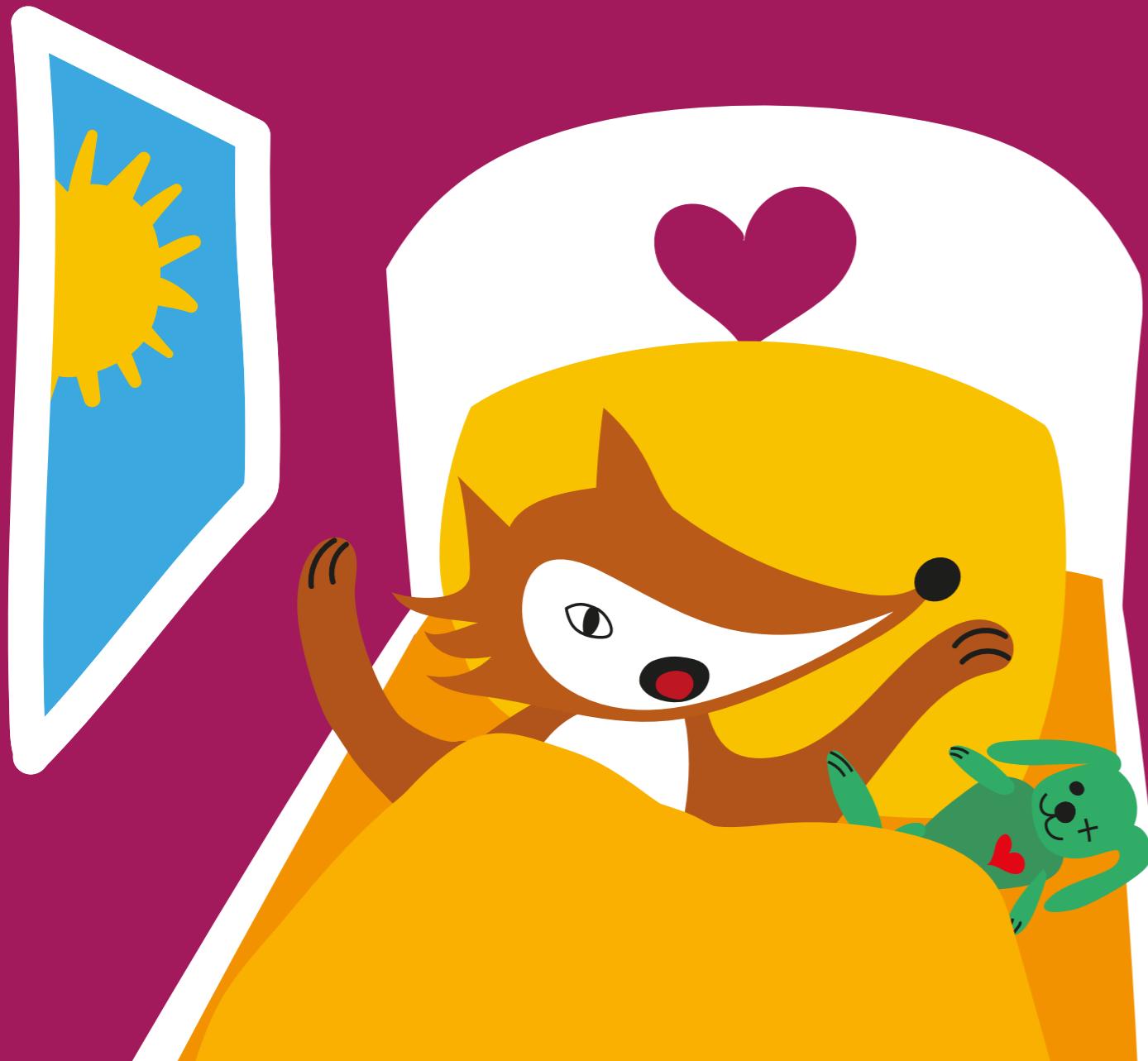
Buorre iđit, riebančivga. Lihka dál. De lea idja vássán, ja beaivváš badjánan. Oainnát go gii riebančivgga seanggas lea? Njoammilaš. Njoammilaš maid lea oađdán. Dál gal son maid áigu lihkkat. Dál leaba guhká vuoinjastan.

SØRSAMISK

Buerie aerede, riepientjovke. Fahkoeh daelie. Daelie jíije nähkeme, jíh biejjie tjuedtjielamme. Vuajnah gie riepientjovkine ektine seangkosne? Njåemeladtje. Njåemeladtje aaj åareme. Men daelie díhte aaj szejhta tjuedtjielidh. Daelie leah guhkiem liegkedamme.

LULESAMISK

Buorre idet, riebijtjivgga. Smareda dal. De le idja nähkám, ja bievve le juo måríjdam. Vuojná gus guhti le riebijtjivga siegen sengan? Njoammelasj. Njoammelasj le aj oadám. Valla dállo sihtá sán aj badjánit. De libá juo mælggadav vuojnadam.

NORDSAMISK

Maid son soai dál galgaba? Boahti basadanlatnjii, dadjá riebaneadni. Riebančivga dieđusge áigu bohttui cissat. Riebaneadni veahkeha. Njoammilaš maid áigu cissat. Riebaneadni veahkeha sihkkut, ja riebančivga basada.

SØRSAMISK

Men maam edtjieh daelie darjodh? Båetieh laavkometjehtjielasse, tjidtjieriepie jeahta. Riepientjovke edtja hævvi jíjjelihtien sijse gadtjedh. Tjidtjieriepie viehkehte. Njåemeladtje szejhta aaj gadtjedh. Dle tjidtjieriepie viehkehte tsahtsodh, jíh riepientjovke bissede.

LULESAMISK

Majt så dállo? Boade lávggomladnjaj, javllá riebijeddne. Riebijtjivgga diedon galggá poahttuj gåttjådit. Riebijeddne viehket. Njoammelasj aj sihtá gåttjådit. Riebijeddne viehkken såhtså, ja riebijtjivgga basát.

NORDSAMISK

Dál lea boradanáigi. Riebančivga borrá iđitborramuša. Son čohkká iežas stuolus. Ja de borrá láibevajahasa mas lea vilgesvuostá ja paprika. Vuoi, man njálggat. Maid son riebančivga juhká? Son juhká mielkki. Beavddi vel durddida veahá. Njoammilaččas maid lea borranmiella, ja áigu iđitborramuša borrat. Dál sii leat gallánan, ja vulget váccašit.

SØRSAMISK

Daelie beapmoe. Ripientjovke aeredsbeapmoem bárra. Díhte jíjtse stovlesne tjahkesje. Jih dle voejelaejpiem vuastine jih paprikine bárra. Åjj, man njaelkie. Maam sán jávka? Díhte mielkiem jávka. Aaj ånnetji buertesne sorhpeste. Njäemeladtje aaj bárrestohtoe, jih szejhta aeredsbeapmoem bárredh. Daelie gåabpatjahkh gallanamme jih edtjeh alkone mënnedh.

LULESAMISK

De le bårråmmuddo. Riebijtjivgga idedisbiebmojt bårrå. Sán ietjas ståvlân tjåhkkåj. Ja de bårrå lájbev bieddjisuostájn ja paprikajn. Vuoj, man njálgge. Majt så lik juhká? Sán juhká mielkev. Hálvva bævddáj stunntji. Njoammelasj le aj nælggomin, ja sihtá idedisbiebmov bårråt. De libá gallánam, ja ålgus dal libá.

NORDSAMISK

Riebančivga čohkká vovnnas. Oainnát go maid son lea čoaggán? Fiinna rukses liedji. Riebaneadni hoigá vovnna. Njoammilaš maid lea fárus. Spábba maiddái. Gosa sii leat vuolgán?

SØRSAMISK

Ripientjovke våågnesne tjahkesje. Vuajnah maam lea tjöönghkeme? Díhte plåamsterem tjöönghkeme. Tjaebpies rööpses plåamstere. Tjidtjieriepie våågnem nehkehte. Njäeme-ladtje aaj meatan. Tjengkere aaj. Gåabph sán dah?

LULESAMISK

Riebijtjivgga vánjan tjåhkkåj. Vuojná gus majt le tjoaggelam? Sán le tjoaggelam gied-jegav. Tjáppa ruoppis giedjegav. Riebijeddne vánnav dassá. Njoammelasj le aj fáron. Bállo aj. Gåsi så manni?

NORDSAMISK

Stoahkanšilljui. Riebaneadni, riebančivga ja njoammilaš vulget stoahkat. Riebančivga liiko leat stoahkanšiljus. Vuoi, lea gelddolaš! Riebaneadni sugaha riebančivgga. Riebančivga sugada vulos bajás. «Oktii vel», čuorvu riebančivga. Liikot go don sugadit?

SØRSAMISK

Stååkesjaljose. Tjidtjieriepie, riepientjovke jih njäemeladtje minnieh stååkedidh. Riepientjovke lyjhkoe stååkesjaljosne årodh. Ååj, man gieltege! Tjidtjieriepie sovkedahkem nehkehte. Riepientjovke såvka bæjjese våålese, bæjjese våålese. «Ikth vielie», riepientjovke tjåårve. Datne lyjhkh sovkedh?

LULESAMISK

Stuvssimsalljuj. Riebijieddne, riebijtjivgga ja njoammelasj vuolsgi stuvssitjit. Stuvssimsaljon de riebijtjivgga soapptsu. Vuoj, man miellagiddis! Riebijieddne suvddusav sjáhtjá. Riebijtjivgga suvdustallá bajás ja vuolus, bajás ja vuolus. «Akti vil, tjuorvvu riebijtjivgga. Lijkku gus dån suvdostit?

NORDSAMISK

Vuoi dette, mii dál dáhpáhuvi? Riebančivga čierru. Gatnjalat golget. Riebaneadni lokte riebančivgga sallasis ja jeđđe su. Riebančivggas lea váivi. Sus lea suorbma bávčagan. Au au, man bávčas. Håvvi vardá, ja riebančivga dárbbasha loastara.

SØRSAMISK

Ussja ligen, mij daelie heannadi? Riepientjovke tÿöre. Gïknjelh gelkieh. Tjidtjieriepie riepientjovkem askan vaalta edtja dam jaskehtidh. Riepientjovke hâjnan. Soerme baektjede. Aaj aaj, man bååktjehke. Saejrie varta, guktie riepientjovke njabrem daarpesje.

LULESAMISK

Fij dejga, mij dal dáhpáduváj? Riebijtjivgga tjierru. Gadnjala gålggi. Riebijieddne asskáj låggñi jaskadittjat. Riebijtjivgga le hâjen. Tjuvdev le båktjanam. Vuoj vuoj, gåktu båktji. Håvve varddá, ja riebijtjivgga dárba jnuobrev.

NORDSAMISK

Go ollejit ruoktot, de lea riebanáhči jo málezan. Dál lea fas boradanáigi, ja sii galget mállásiid borrat. Riebančivga čohkkeda iežas stullui. «Rabes njálmmi», dadjá riebanáhči. «Dál boahtá biebmu». Muhto riebančivga ii hálit dan. Son ii obanassiige hálit boradit. Lea go mii nu maid don liikot borrat?

SØRSAMISK

Gosse gætide bætihætætjieriepie lea gaskebjiebeapmoem jurjiehtamme. Daelie edtjeh vihth bárredh. Gaskebjiebeapmoem bárredh. Riepientjovke stovlese tjihkede. «Geehph njaelmiem» aehtjieriepie jeahta. «Daelie beapmoe båata». Men ij riepientjovke dam sijhth. Ij sijhth bárredh gænnah. Mah mij akt maam datne lyjhkh byöpmedidh?

LULESAMISK

Gå sjiddaj báhti, de le riebijáhtte juo biebmojt málezam. De le vasten bårråmmuddo, ja mällásijt li båråtjít. Riebijtjivgga ietjas ståvllåj tjåhkkit. «Tsakkasta njálmev», javllá riebijáhtte. «De boahtá biebbmo». Valla riebijtjivgga ij dav lágeda. Ij åvvánis sidá bårråt. Le gus juoga, majt dån muojon bårå?

NORDSAMISK

Go gerget borramis, de gehčet TV. Riebančivga čohkká riebanáhči ja riebaneatni gaskkas. Riebančivga liiko bearrašiinnis ovttas hávskkohallat. Maid jáhkát sii gehčet?

SØRSAMISK

Gosse bárremme, dellie TV:m vuartasjeh. Riepientjovke aehtjieriepien jih tjidtjieriepien gaskesne tjahkesje. Riepientjovke lyjhkoe sov fuelhkine ektine murriedidh. Maam vienhth vuartasjeh?

LULESAMISK

Gå gærggi bårråmis, de gæhttí TVav. Riebijtjivgga tjåhkkåj riebijáhtje ja riebijedne gaskan. Riebijtjivgga gal lijkku ietjas vega siegen hávskudallat. Majt jáhká gæhttji?

NORDSAMISK

De lea eahket fas. Riebančivga galgá fargga velledit nohkkat. Muhto álggos galgá lávgodit. Riebaneadni lea jo deavdán čázi lávgungárrái. Riebančivgga mielas lea somá lávggodit. Lávgočáhceloddi maiddái liiko lávgodit. Oainnát go lávgočáhcelotti? Die lea lávgočáhceloddi. Riebančivgga duohken. Riebančivga stunžeda čáziin. Njoammilaš lea njuoskan. Muhto riebaneadni ii leat. Sus lea arvesuodji. Dál dat lea stunžensuodji.

SØRSAMISK

Daelie vihth iehkede. Ripientjovke edtja rætnoe åarajidh. Men voestegh tjuara laavkodh. Tjidtjieriepie lea joe laavkomelihiem tjaetsine deavhteme. Ripientjovke tuhtjie

luste laavkodh. Tjåätsele aaj lyjhkoe laavkodh. Tjåätselem vuajnah? Dusnie tjåätsele. Ripientjovken rudtjen duekesne. Ripientjovke tjaetsine tjeeskie. Njäemeladtje lovveme. Men ij tjidtjieriepie. Dan lea bierjese. Daelie tjeeskemebierjese.

LULESAMISK

De le gis de iehket. Riebijtjivgga galggá ruvva oaddát. Valla vuostak hæhttú lávgudit. Riebijeddne le juo lávgomsádjáv tjátjes dævddám. Riebijtjivga mielas le suohtas lávgudit. Ávdda aj muojon lávkut. Vuojná gus ávdav? Dale le ávdda. Riebijtjivga hárddo duogen. Riebijtjivgga tjátjen stulli. Njoammelasj le luvvam. Ájnáti ij riebijeddne. Sunja le rássjosuján. Dálle le dat stullimsujánin.

NORDSAMISK

Go nohkkat galgá, de ferte bániid geallat. Gea man čeahppi riebančivga lea geallat bániid. Álggos bidjá bátnegeallasa bátnegustii. Dasto cakkasta njálmmi ja geallá bániid. Rieban-eadni maiddái yeahkeha. Riebančivggas lea fiskes bátnegusta. Leat go don čeahppi bániid geallat?

SØRSAMISK

Gosse edtjh áarajidh tjoerh baenieh skubpedh. Vuartesjh man vækkele riepientjovke lea skubpedh. Voestegh baeniekreemem baeniesaehpien nille beaja. Dle njaelmiem geehpie jih baenide skubpie. Tjidtjieriepie aaj viehkehte. Riepientjovken lea viskes baenie-saehpie. Datne vækkele baenieh skubpedh?

LULESAMISK

Oaddádijn de viertti bániyt skuorrot. Gehtja man smidá riebijtjivgga le skuorotjít. Vuostak biedjá bádnegelav bádneskuorunij. Ja de tsakkas njálmev ja bániyt skuorru. Riebijeddne aj vieket. Riebijtjivgan le visskis bádneskuorun. Le gus dán smidá bániyt skuorotjít?

NORDSAMISK

Go lea geargan de riebanáhči lohká girjji. Lea álo hávski riebanáhči askkis guldalit muiatalusaid. Njoammilaš maid hálida gullat. Riebančivga geahčada govaid nagirčalm-miguin. Maid jáhkát sii oidnet girjjis?

SØRSAMISK

Gosse lea gaervies aehtjieriepie gærjam lâhka. Iktesth murreds gærjam goltelidh aehtjie-riepien faerhmesne. Njåemeladtje aaj sæjhta govledh. Riepientjovke guvvide vuartesje sæbjoeh tjelmiejgumie. Maam vienhth gærjesne vuejnieh?

LULESAMISK

Gå gærggá, de riebijáhttje girjev lâhkå. Agev le hávsske subtsasijt gull-dalit riebijáhttje fármen. Njoammelasj aj sihtá gulldalit. Riebijtjivgga nagertjalmij gâvâjt gæhttjá. Majt jáhká vuojnni girjen?

NORDSAMISK

Riebančivga gávasta, ja de nohkká senpii. Riebanáhčci gokčá riebančivgga gokčasiin, ja cummesta su gallui. Njoammilaš dieđusge maiddái lea bálddas, vai riebančivggas rohttejít nahkárat. Njoammilaš lea su buoremus ustit. Lea go dus maid njoammilaš masa leat buorre? Gea, mánnu čuovgá almmis. Násti maid. Buorre idja, oade njálgát.

SØRSAMISK

Ripientjovke gaaveste, jih dle seangkosne nahkeste. Aehtjieriepie ripientjovkem jieveginie gaptjede jih altese gaalloem tjuvleste. Hævvi aaj njäemeladtje ripientjovken baalte, guktie díhte buktehte áeredh. Njäemeladtje lea ripientjovken bööremes voelpe. Dov aaj njäemeladtje maam lyjhkh? Giehtjh, aske elmesne tjuavka. Naestie aaj. Buerie jijje, áerieh njaelkieslaakan.

LULESAMISK

Riebijtjivgga gávas, ja de sænjngaj oaddá. Riebijáhttje oadádagájn gábttjå ja tjules riebijtjivga gólov. Njoammelasj le diedon guoran, vaj riebijtjivgga bálli oadet. Njoammelasj le suv buoremus ráddna. Le gus dujna aj njoammelasj, massta berusta? Gehtja, almen de mánno bájttá. Násste gis jillá. Buorre idja, oade njálgugit.

NORDSAMISK

Nøkkelbegrep:

Buorre iđit = god morgen

Lihkkat = våkne

Seanga = seng

Beaivváš = sol

Guovžžáš = bamse

Lea oađđán = har sovet

Basadanlatnjjii = til badet

Bohtt = potte

Cissat = tisse

Sihkkut = tørke (baken)

Basadit = vaske seg

Borrat = spise

Stuollu = stol

Láibevajahas = brødkive

Vilgesvuostá = hvitost

Paprika = paprika

Mielki = melk

Durddida = griser

Borranmiella = sulten

Vovdna = vogn

Liedđdi = blomst

Liedđi čoaggán = plukket blomst

Ruoksat = rød

Spábba = ball

Stoahkat (olgun) = leke (ute)

Stoahkanšillju = lekeplass

Gelddolaš = spennende

Sugus = huske/desse

Sugadit = å huske/desse

Bajás = opp

Vulos = ned

Čierru = gråter

Gatnjalat = tårer

Jeđđet = trøste

Váivi = trist

Bávččagan = fått vondt

Hávvi = sår

Loasttar = plaster

Ruoktu = hjem

Málestan = kokt middag

Borrat = spise

Rabes njálmmi = gap opp

Biebmu = mat

Ii liiko = liker ikke

Maid don liikot borrat? = Hva liker du å spise?

Geahčcat TV = se på tv

Čohkká gasku = sitter i midten

Bearaš = familie

Hávskohallá = koser seg

Eahket = kveld

Lávggodit = bade

Lávgungárr = badekar

Čáhci = vann

Deavdit = fylle

Čáhceloddi = and

Duohken = bak ryggen

Stunže = griser, søler

Njuoskan = blitt våt

Arvesuodji = paraply

Bánit = tenner

Geallat = pusse

Geallá bániid = pusser tenner

Bátnegusta = tannbørste

Bátnegealas = tannkrem

Njálbmi = munn

Veahkeha = hjelper

Fiskat = gul

Girji = bok

Lohká = leser

Lohká girjji = leser bok

Hávski = koselig

Nagirčalmmit = trøtte øyne

Gávastit = gjesper

Nohkká = sovner

Govčas = teppe/dyne

Cumnesta = kysser

Ustit = venn

Buoremus ustit = bestevenn

Mánnu = måne

Násti = stjerne

Buorre idja = god natt

Oade njálgát =sov godt

Gadtjedh = tisse

Tsahtsodh = tørke (baken)

Bíssedidh = vaske seg

Bárredh = spise

Stovle = stol

Voejelaejpie = brødkive

Vuasta = hvitost

Paprika = paprika

Mielhkie = melk

Sorhpeste = griser

Bárrestohtoe = sulten

Våågne = vogn

Pläämstere = blomst

Pläämsterem tjöönghkeme = plukket blomst

Rööpses = rød

Tjengkere = ball

Stääkedidh = leke (ute)

Stääkesjaljoe = lekeplass

Gieltege = spennende

Sovkedahke = huske/desse

Sovkedh = å huske/desse

Bæjjese = opp

Våålese = ned

Tjyöre = gråter

Gíknjelh = tårer

Jaskehtidh = trøste

Håjnan = trist

Baektjede = er vond

Saejrie = sår

Njabre = plaster

Gåetide = hjem

Gaskebiejjiebeapmoe = kokt middag

Bárredh = spise

SØRSAMISK

Vihkeles baakoeħ:

Buerie aerede = god morgen

Fahkedh = våkne

Seangkoe = seng

Biejjie = sol

Beeretje = bamse

Åareme = har sovet

Laavkometjehtjielasse = til badet

Jijjelihtie = potte

Geehph njaelmiem = gap opp	Nahkeste = sovner	Vánjnna = vogn	Tjáhtje = vann
Beapmoe = mat	Jievege = teppe/dyne	Giedjek = blomst	Dievddet = fylle
Ij lyjhkh = liker ikke	Tjuvleste = kysser	Giedjegav tjoaggelam = plukket blomst	Ávdda = and
Maam datne lyjhkh byöpmedidh? = Hva liker du å spise?	Voelpe = venn	Ruoppis = rød	Hárddo duogen = bak ryggen
TV:m vuartasjidh = se på tv	Bööremes voelpe = bestevenn	Bállo = ball	Stulli = griser, søler
Gaskesne tjahkesje = sitter mellom	Aske = måne	Stuvssit = leke (ute)	Luvvam = blitt våt
Fuelhkie = familie	Naestie = stjerne	Stuvssimsalljo = lekeplass	Rássjosuján = paraply
Murrede = koser seg	Buerie jíjje = god natt	Miellagiddis = spennende	Báne = tenner
Iehkede = kveld	Åerieh njaelkieslaakan =sov godt	Suvdos = disse	Skuorrot = pusse
Laavkodh = bade		Suvdostit = å disse	Bánijt skuorru = pusser tenner
Laavkomelihtie = badekar		Bajás = opp	Bádneskuorun = tannbørste
Tjaetsie = vann		Vuolus = ned	Bádnegella = tannkrem
Dievhitedh = fylle	Buorre idet = god morgen	Tjierru = gråter	Njálmme = munn
Tjååtsele = and	Smaredit = våkne	Gadnjala = tårer	Viehket = hjelper
Rudtjen duekesne = bak ryggen	Sænjnga = seng	Jaskadit = trøste	Visská = gul
Sorhpeste = griser, søler	Biejvve = sol	Hájen = trist	Girjje = bok
Lovveme = blitt våt	Biernasj = bamse	Báktjanam = fått vondt	Låhkå = leser
Bierjese = paraply	Oadám = sovet	Hávve = sår	Girjev låhkå = leser bok
Baenieh = tenner	Lávggomladnjaj = til badet	Njuobrre = plaster	Hávsske = koselig
Skubpedh = pusse	Poahtto = potte	Sijddaj = hjem	Nagertjalme = trøtte øyne
Baenieh skubpedh = pusse tenner	Gåttjådit = tisse	Málestam = kokt middag	Gávas = gjesper
Baeniesaehpie = tannbørste	Sáhtsåt = tørke (baken)	Bårråt = spise	Oaddá = sovner
Baeniekreeme = tannkrem	Basát = vasker seg	Tsakkasta njálmev = gap opp	Oadá dahka = sengetøy
Njaelmie = munn	Bårråt = spise	Biebbmo = mat	Tjules = kysser
Viehkehte = hjelper	Ståvllå = stol	Ij lágeda = liker ikke	Ráddna = venn
Viskes = gul	Lájbbe = brød	Majt muojon bårå? = Hva liker du å spise?	Buoremus ráddna = bestevenn
Gærja = bok	Bieddjisvuosstá = hvitost	Gæhttji TVav = se på tv	Mánno = måne
Låhka = leser	Paprika = paprika	Tjåhkkåj gaskan = sitter i midten	Násste = stjerne
Gærjam låhka = leser bok	Mielkke = melk	Vehka = gjeng	Buorre idja = god natt
Murreds = koselig	Stunntji = griser	Hávskudalli = koser seg	Oade njálgugit = sov godt
Sæbjoeh tjelmieh= trøtte øyne	Nælggomin = sulten	Iehket = kveld	
Gaaveste = gjesper		Lávgudit = bade	
		Lávgomsádjá = badekar	

LULESAMISK

Nøkkelbegrep:

NORDSAMISK

Dán gihppagis beasat oahppat eanet Riebančivgga birra.
Dás lea girjjás giella mii hástala ságastallamii mánáin.
Mánás viidu sátneriggodat ja šaddá álkit čuovvut mielde.

Gihppaga ja eará resurssaid gávnat Sámedikki girjerádjosis:
www.samediggi.no

SØRSAMISK

Daennie gærjatjisnie åadtjoeh vielie daejredh
Riepientjovken bijre. Jeereldihkie giele åtnasåvva
mij böorie maanine soptsestidh.
Baakoevåarhkoe stuerebe sjædta jih maana maahta
aelhkieslaakan meatan fulkedh.

Gærjetje jienebi vierhtiejgujmie
Saemiedigkien gærjagåetesne gaavnh:
www.saemiedigkie.no

LULESAMISK

Dán tækstatjoahken oattjo diehtet ienebu Riebijtjivga birra.
Giella la målsudahkes mij buktá ságastimev mánájn.
Báhkoboanndudahka lassán ja mánán la álkke tjuovvot.

Tjoahkke aktan ienep ressurssagirje gávna Sámedikke girjjevuorkán:
www.sámedigge.no

SÁMI LOHKANGUOYDDÁS
SAEMIEN LOHKEMEJARNGE
SÁME LÄHKÄMGUOYDASJ
NASJONALT SENTER FOR SAMISK I OPPPLÆRINGA